

Het aantal firmaperforaties in Duitsland

(Ir. Ruud J. Hammink; uit: *Perfinpost* nr. 49, mei 1999)

Inleiding

In 1996 is een immens werk, namelijk het samenstellen van een catalogus van de firmaperforaties van Duitsland, afgerond.¹⁾

Hierdoor lijkt het eenvoudig om het aantal firmaperforaties in Duitsland te bepalen. Men neemt de catalogus en telt het aantal afbeeldingen. Zo eenvoudig is het echter niet. Zoals uit het navolgende blijkt, zijn er in Duitsland beduidend meer perforaties dan het aantal afbeeldingen in de catalogus.

Methode waarop het aantal firmaperforaties is bepaald

Het aantal Duitse firmaperforaties is bepaald door:

- na te gaan hoeveel afbeeldingen er in de catalogus voorkomen;
 - correcties toe te passen op het aantal afbeeldingen bij:
 - velperforaties
 - perforaties uit een postzegelplakmachine (Portokontrollkasse = PKK)
- Deze correcties zullen verderop worden toegelicht.

Het aantal perforaties in Duitsland is statistisch bepaald aan de hand van de gegevens in de Duitse catalogus.

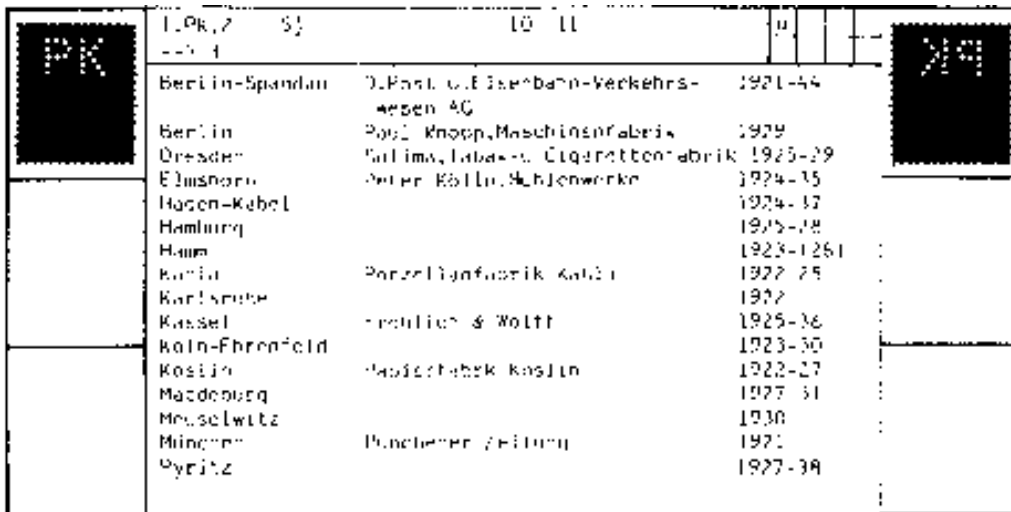
Aantal afgebeelde perforaties

Als uitgangspunt is genomen de letter J.

Van deze letter, bestaande uit 79 pagina's, is geteld hoeveel afbeeldingen van perforaties zijn weergegeven. Dit bleken er 662 te zijn.

Hieruit kan berekend worden dat er per pagina gemiddeld 8,38 afbeeldingen zijn weergegeven.

De gehele Duitse catalogus bestaat uit 1644 pagina's. Hieruit kan eenvoudig berekend worden dat in de catalogus in de buurt van de 13.776 afbeeldingen van firmaperforaties zijn weergegeven.

PK	1. PK, 7 5/8	10 11	10 11	PK
Berlin-Spandau	D. Post. u. Eisenbahn-Verkehrs-	wesen AG	1921-44	
Berlin	Popl. Knopp, Maschinerfabrik		1929	
Dresden	Kullima, Tabak- u. Cigarettenfabrik		1925-29	
Elmshorn	Peter Kollu, Schiffswerke		1924-35	
Hagen-Kabel			1924-37	
Hamburg			1925-28	
Hann			1923-1261	
Karlsruhe	Porzellanfabrik Karlsru		1927-25	
Kassel	Wolff & Wolff		1925-36	
Köln-Fhrenfeld			1923-30	
Köln	Wolff & Wolff		1922-27	
Magdeburg			1927-31	
Muselwitz			1930	
München	Münchener Zeitung		1921	
Pyritz			1927-39	

Afbeelding 1. (verkleind) fragment uit de Duitse perfincatalogus, met meerdere plaatsen van gebruik bij een afbeelding.

Correctiefactoren

Er zijn echter meer perforaties in Duitsland. De catalogus is (terecht) zo opgesteld dat bij nagenoeg identieke perforaties slechts één afbeelding is weergegeven, waarbij echter wel het aantal plaatsen is vermeld dat bekend is met de afgebeelde perforatie (zie afbeelding 1).

Het is daarom, dat er veel meer perforaties in Duitsland voorkomen en wel om de volgende redenen.

1. Van de leverancier van de POKO machine is bekend dat een "gestandaardiseerde" lettervorm is gebruikt. In Duitsland komen dan ook vaak ogenschijnlijk gelijke POKO perforaties voor met verschillende gebruikers/plaatsen van gebruik (Ook in andere landen komt dit voor. Een voorbeeld is de Nederlandse perforatie SZ met drie verschillende gebruikers).

Indien in de Duitse catalogus al deze perforaties zouden zijn weergegeven, zou dit handboek veel dikker zijn geworden en minder toegankelijk.

Gelukkig heeft de catalogusmaker voor bovengenoemde opzet gekozen. Bij deze opzet zullen er echter meer perforaties zijn dan afbeeldingen. Vooral bij de POKO leverancier.

Zoals uit de catalogus blijkt, zijn vaak meerdere plaatsen genoemd bij dezelfde afbeelding. Bij een nadere vergelijking blijken de verschillende plaatsen inderdaad meestal verschillende perforaties op te leveren met onderling (zeer) kleine verschillen.

2. Ook bij velperforaties doet zich hetzelfde voor. Ook bij velperforaties zal het dus voorkomen dat er één afbeelding is gegeven terwijl er sprake is van meerdere perforaties.

Om bovenstaande redenen is het nodig correcties toe te passen op het aantal afbeeldingen in de catalogus om het werkelijke aantal Duitse firmaperforaties te bepalen.

Aantal vel- en PKK perforaties

De correctiefactoren verschillen voor vel- en PKK-perforaties. Dit komt vooral door het gestandaardiseerde alfabet van de POKO-leverancier.

Zo komt in Duitsland de POKO perforatie DB (1,DB,2) voor.

Gebruiker was o.a. de Deutsche Bank. Het is daarom niet verwonderlijk dat bij de afbeelding DB in totaal 30 plaatsen van gebruik worden genoemd. Het gaat namelijk niet om één perforatie maar vermoedelijk om 30 verschillende perforaties (In mijn verzameling zijn inmiddels meer dan 20 verschillende DB perforaties opgenomen).

Gezien bovenstaande moet niet alleen naar het totaal aantal afbeeldingen worden gekeken, maar ook naar de verdeling naar vel- en PKK perforaties.

Wederom bij de letter J is daarom nagegaan hoeveel perforaties betrekking hadden op velperforaties dan wel PKK perforaties.

Het resultaat was:

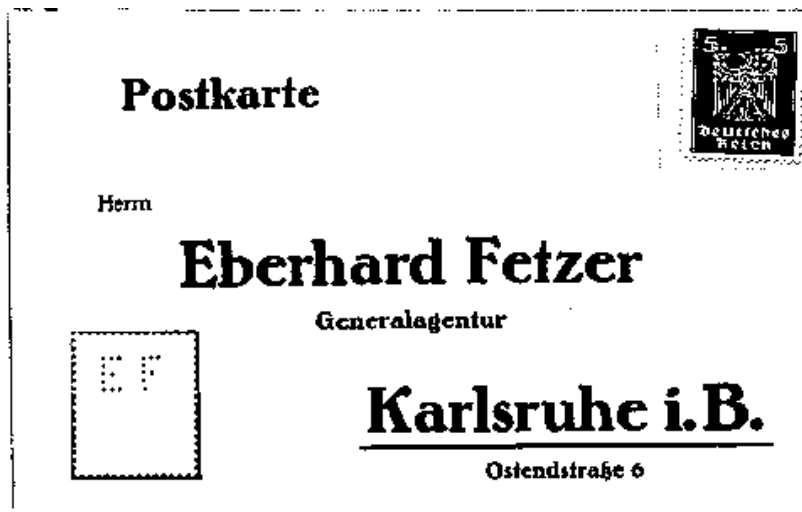
velperforaties:	51,6 %
PKK perforaties:	48,4 %

Op basis hiervan kan berekend worden dat de Duitse catalogus de volgende aantallen afbeeldingen van perforaties bevat:

totaal:	13.776
velperforaties	7.109
PKK perforaties	6.667

Correctiefactoren

In het voorgaande is expliciet gesproken over het aantal afbeeldingen. Dit aantal dient echter om de toegelichte reden gecorrigeerd te worden om het aantal verschillende perforaties te kunnen bepalen.

Afbeelding 2. Een voorgefrankeerde antwoordkaart waardoor afwijkende plaatsen van gebruik zijn ontstaan.

De correctiefactoren werden wederom statistisch bepaald bij de letter J. Hieruit bleken de volgende correctiefactoren:

PKK perforaties	1,52
velperforaties:	1,145

Deze correctiefactoren houden dus in dat er statistisch gezien bij iedere afbeelding gemiddeld 1,52 resp. 1,145 verschillende plaatsnamen worden genoemd.

Niet alle genoemde plaatsen hoeven per definitie te leiden tot verschillende perforatiemachines.

Verschuiven van plaatsen van gebruik kunnen immers ook ontstaan zijn

- a. doordat het bedrijf is verhuisd
- b. door gebruik van voorgefrankeerde "antwoord"kaarten(zie afb. 2)

De zojuist genoemde redenen zullen echter maar een zeer kleine invloed hebben op de zogenaamde berekende correctiefactoren.

Totaal aantal perforaties

Rekening houdend met de correctiefactoren kan berekend worden dat er in Duitsland de volgende aantallen verschillende perforaties zijn:

velperforaties	7.949
PKK perforaties	10.386
totaal	18.335

Bekijken we de verdeling, dan blijkt dat meer dan 56% van alle perforaties bestaat uit POKO's (PKK's). Met dit percentage is Duitsland veruit koploper als het gaat om POKO's.

Met het aantal van meer dan 18.000 heeft Duitsland zich ook direct in de top drie geplaatst. Deze ziet er als volgt uit:

Engeland	± 21.000
Duitsland	± 18.000
USA	± 6.000

In Duitsland zijn echter nog meer perforaties.

Dit heeft te maken met het feit dat er enkele honderden Micheli postzegelplakmachines zijn gebruikt. Om hoeveel perforaties het gaat, zal eerst blijken na nadere studie, maar mogelijk betreft het 1000 a 2000 perforaties.

Met dit aantal erbij en nog wat nieuwe vondsten zou Duitsland Engeland nog wel eens van de eerste plaats kunnen verdrijven.

Waalre, augustus 1998. Ir. Ruud J. Hammink

¹⁾ *Katalog der deutschen Firmenlochnungen; Dr. H. Hillmann, W. Smetsers en A. Wirth.*